

Velja po pošti:
Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta 13.—
za četrt 6:50
za en mesec 2:20
Za nemčijo celoletno . 29.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

V upravnistvu:
Za celo leto naprej . K 22:40
za pol leta 11:20
za četrt 5:60
za en mesec 1:90
Za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENECE

Inserati:
Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13
za trikrat 10
za več ko trikrat . . . 9

V reklamnih notih stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljanju primeren popust.

Izhaja:
vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6.
Sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Jan Stapinski.

Ob vseslovenskem ljudskem shodu je bilo. Mnogo močnih čustev, sila novih idej je takrat našlo izraza v ljudski duši, toda med vsemi je bila največja moč tiste neizražene velikega upanja v boljše bodočnost, ki ga je pomenjalo ime Staninjski. Pozdravljali smo že naprej njegov prihod; ljudstvo ga je najželejše pričakovalo, da bi ga ob glasovih poljske narodne himne pozdravilo kot poroka, da slovanska politiška vzajemnost prodira in prodere tudi mučni separatizem poljskega naroda. Stapinski sam je bil zadržan; govoril je pa iz dalje jasno, odkrito. Njegova brzogovornost je bila pečat našemu priakovanju, zagotovilo naših nad.

Stapinski je držal, kar je obljubil. Ko danes pišemo o njem, ga ne pozdravljamo več v prisrčni želji, da bi sklenili trajno bratsko zvezo s poljskimi kmeti, marveč ga že zahvaljamo za dragoceni sad te zveze. In našemu klicu »Živel Stapinski!« se danes pridružuje čustvo hvaležnega priznanja za njegovo značajno moštost in neustrašljivo zvestobo.

Kako je bilo? Nemška pest nam je bila namerjena naravnost na oko, trda in brezozirna, kakor jo poznamo oddavna. Na ministrskih sedežih med 12 devet Nemcev, med njimi agitator Schreiner in služabnik nemškega Volkstrata Hohenburger. Nemci drzni, neustopni. Bilinski, stari intrigant, je spoznal, da se more držati le v ti zvezi; hotel je utrditi poljski klub v nemškem obroču in za to je porabil najsikrajnejše, po naši sodbi silno nevarno sredstvo. Po ministrskem predsedniku je uprizoril Dulebovo avdijenco pri cesarju, da bi se po Najvišjem vplivu v poljskem klubu ohranila njegovemu srcu tako ljubega nemškega sistema obramba in s tem, — last not least — tudi njegov mehki sedež.

In tu nastopi Jan Stapinski. V petek popoldne ob petih se prične poljski klub. Stapinski vstane in poda v imenu svoje ljudske stranke izjavo, da po njegovem mnenju poljski klub ne more več podpirati protislovanske vlade, in ko bi jo klub hotel, je on s svojo stranko ne bo. Jasne besede, tako jasne, da jih razume cela Avstrija. Po teh besedah je vozal prerezan in Glabinjskega posredovanje je dobilo popolnoma novo smer. Glabinjski nima samo več naloge posredovati med strankami, marveč mora najprej skrbeti, da se

mu ne razbije lastni klub. Ni mu treba več diplomatiški loviti muh pri vladi in Nemcih, marveč — rad ali nerad — mora pričeti svoje daljnje delo z dejstvom, da sedanja vlada nima več večine v zbornici. Stejmo! Krščanski socialci 94 (dr. Dorfmann je odložil mandat), nemški nacionalci 49, nemški liberalci 15, nemški radikalci 13, Poljaki brez ljudske stranke 57, torej skupaj 228; če prištejemo še Lahe 14, bukovinske Rusine 4 in Romane 5, jih je še vedno le 251. Večina znaša 259. Manjka jih 8, in teh ne dobi vlada, ko bi tudi trije Vsenemci in štirje sionisti šli ž njo, kar je pa popolnoma izključeno. Vlada čiste uprave je že padla. Jesenska slana je vzela predpustno ministrstvo. Ustavno sta možni le dve stvari: ali razpust zbornice, ali padec Bienensthovega kabineta. Razpusta se vladne stranke same najbolj boje. Pa čemu naj o tem ugibamo. Za vsacega človeka je vprašanje rešeno. »Slovanska Enota« je dosegla svoj prvi cilj; njena taktika se je izborna izkazala. Bila bi se pač tudi drugače, toda Stapinski je z junaško potezo napravil konec itak ne vzdržljivim razmeram, in sicer napravil na temelju svojega slovanskega prepričanja, zlasti pa na temelju velike ljubezni, ki ga veže z nami in z našo stranko.

Se eno ime sili ob teh važnih dogodkih na dan. In to je ime našega voditelja dr. Šusteršiča. Njegovo vodstvo je tudi v tem slučaju slovesno izpričano. Če motrimo samo dejstva sama na sebi in se vprašamo, kaj bi bilo, ko bi bila n. pr. taktika Hribarja in naših liberalcev obveljala, moramo reči: Gorje nam!

Težka pot, ki jo kleše naše ljudstvo v svoje politiško in gospodarsko osamosvojenje, je za dobro mero naprej dodelana. Ne ustavimo se. Poljski kmet, ki ga je zbližal našemu ljudstvu Jan Stapinski, pojde odslej ramo od rami z nami. Dobili smo zaveznika, ki nam zagotavlja, da pojde od zdaj naprej delo hitreje in lažje.

Oživljena liberalno-velenemška zveza!

Naši liberalci se s svojo protiškofovsko gonjo čezdaljebolj razkrinkujejo. Dasi dr. Tavčar po shodih zatrjuje, da ni z zeleno brošuro v zvezi in jo »obsoja«, so jo liberalci prevedli v hrvaščino in so zdaj izdali celo že II. zvezek, v katerem vežejo dalje umazarije, kojih prekipeva njihova domišljija. Najlepše pa je, da se je našim slovenskim in hrvaškim liberalcem, ki v

čistosti in sramežljivosti nimajo para na svetu, pridružil nemški Wolf, ki zdaj z njimi vred tuli pesem o žaljeni pravosti. Naši liberalci so namreč predstavili najlepši plod svojega uma, zeleno brošuro, v nemščino in jo poslali svojim starim zaveznikom, ki so jo objavili na čelni strani slavnostne velenemške cunje »Alldeutsches Tagblatt«. Zdej Velenemci celo obljubljajo, da bodo izdali po naročilu iz Ljubljane tudi zeleno brošuro in jo razširili »unter die züchtigen deutschen Jungfrauen«. S tem so naši slovenski liberalci postavili svojemu delu krono. Oni, ki so se nad škofovo brošuro »zgrajali«, so oskrbeli prevod svoje zelene brošure v nemščino, da bi s tem pornografskim izdelkom, ki potvarja in trga ter s svojo domišljijo onekčuje posamezne stavke iz škofove knjižice, zanesli gonjo zoper slovenskega škofa in cerkev tudi med Nemce! Za glasilo so si izbrali najbolj strupen protislovanski list, »Alldeutsches Tagblatt«, ki tako nečuvstvo številko za številko sramoti Slovence in stremlje za tem, da bi tudi Slovenci prišli pod oblast pruske piket-haybe! Najprej so se naši slovenski liberalci zvezali s hrvaškimi, zdaj pa so obnovili alianco s stranko onega Schönererja in Wolfa, ki bi najraje vse Slovence v žlici vode potopila. Silno zanimivo pri vsem tem pa je to, da se zdaj »pohujšujejo« tudi oni Velenemci, ki so že tolikrat z Wolfom vred imeli zaradi nenaravnosti opraviiti pri sodiščih. Slovenski liberalci so zdaj lahko prepričani, da so s svojim zadnjim lopovstvom padli tako nizko, da se ne bodo nikoli več dvignili — ni ga poštenega Slovence, ki bi mogel imeti najmanjši stik z njimi in noben resnični Slovenec si ne bo več z liberalno stranko rok umazal. Ni zadosti, da ima njih Sokol starost, ki je prodal slovensko posest Nemcu, ni zadosti, da so vseslovensko-hrvaško liberalno stranko inaugurirali s tem, da so zeleno pornografijo na Hrvaško zanesli, zdaj so se celo z Velenemci zvezali, da uprizore skupno gonjo zoper škofa in cerkev, ki jo hočejo v škofu zadeti. Niso si mogli kaj, da ne bi obnovili zveze, ki so jo odnekad s čednim Wolfom imeli — saj so v njegovem glasilu svoj čas tudi uprizorili gonjo zoper dr. Šusteršiča in celo našo stranko! Zdej ko liberalna stranka propada, je staro, s podpis svojih pravkov potrjeno zvezo z Velenemci obnovila kakor vlačuga. Zato pa jo bo slovensko ljudstvo tudi poglalo, kakor se požene čez prag vlačugo brez vesti in poštenja!

Kranjski deželni glavar v Pragi.

Praga, 13. nov. 1909.

Iz Prage se nam poroča: Zastopniki kranjske dežele so bili v Pragi sprejeti z največjo prijaznostjo. Predsednik deželnega kulturnega sveta češkega knez Bedřich Schwarzenberg je povabil deželnega glavarja pl. Šukljeta in dr. Lampeta, da sta prisotna pri zborovanju češkega deželnega kulturnega sveta, ki se je vršilo ravno ta dan. Tu je predsednik pozdravil zastopnika kranjske dežele, in dal na njiju željo poročati grofu Deymu o zanimivi točki dnevnega reda, o stališču deželnega kulturnega sveta glede na izrabo vodnih sil v svrhu električnih naprav. Tudi na Češkem se bavijo agrarni krogi s tem vprašanjem, ker jih k temu sili pomanjkanje delavskih moči in potreba poljedelski obrt modernizirati. K tej točki je govoril tudi deželni glavar pl. Šuklje, ki je obrazložil, kaj namerava ukreniti kranjska deželna uprava; njegova izvajanja so bila sprejeta z velikim odobravanjem. Bilo je pač prvič, da je kranjski deželni glavar govoril v Pragi pred največjimi zastopniki češkega poljedelstva v tako veljavni korporaciji, kakor je c. kr. deželni kulturni svet kraljevstva Češkega. Organizacijo deželnega kulturnega sveta sta potem dež. glavarju pl. Šukljetu in dr. Lampetu razkazala v podrobnostih za češko sekcijo poslanec dr. Viškovský, za nemško sekcijo poslanec Zuleger. Tehnični oddelek za vodne zgradbe in melioracije si je ogledal deželni stavbni nadsvetnik Klinar, med tem, ko je proučeval organizacijo drugih deželnih uradov ravnatelj Zamida. Povsod so bili poslanci in uradniki zastopnikom kranjske dežele z največjo postrežljivostjo na uslugo.

Dr. Lampe je obiskal združni dom češke poljedelske organizacije, ki je najmočnejša organizacija v Avstriji. Tam je Slovincem že znani državni poslanec Kotlař predstavil dr. Lampeta drugim agrarnim poslancom češkim, ki so bili tam v večjem številu združeni. Tudi v Pragi stoji seveda vse pod vtisom zadnjih političnih dogodkov. Izborna taktika dr. Šusteršičeva se v čeških krogih splošno brez ovinkov priznava. Politične in gospodarske vezi med Čehi in Slovenci postajajo vedno solidnejše. To ni več teorija, ampak konkretno medsebojno spoznavanje in zaupanje. Brez fraz.

Teh par mesecev stroge parlamentarne vežbe je podrla mnogo predsodkov.

LISTEK.

V pasti.
Paul Bourget. — A. Kalan.
(Konec.)

Komaj sva bila izven kluba, zakrohotal se je kakor prejšnji večer in ponavljal: Kar je, je! Kar je, to je! In slovesno je dostavil: Prepustimo pravico Bogu! . . .

»Torej, ali sedaj že razumeš? . . .«

In pri tem on prinese iz žepa prstan popolnoma enak onemu, ki ga je ravnokar pred mojimi očmi izročil Darsy-ju za cel šop bankovcev. Potem pa reče: »To je isti prstan, samo v tem je pravi rubin. Moja pokojna stara mati je strastno ljubila dragocenosti; kakor sem ti že omenil. Nikoli se ni ločila od njih tudi na potovanju ne. Njen soproj je bil pa skopuh, to na Poljskem sicer ni navadno, vendar je bil. Zato ji je dal napraviti raznih dijamantov, safirov in rubinov po dvoje in vselej, kadar sta šla na pot, silil jo je, da je vzele ona seveda nevedoče ponarejene kamne seboj. To je on storil, ker se je bal, da bi ji kdo pravih kje na potu ne ukradel. . . . Tako sem prišel jaz v posest teh dveh prstanov. Ako ga znotraj pogledaš, videl boš, da ima ta majhen križec vrezan, v tem edinem se razločita. . . . Včeraj sem imel na roki pravi prstan in dal sem ga Darsy-ju,

rekoč, da je ponarejen. Poštenjak on je seveda tekel naravnost k zlatarju, da preskusi kamen. Zlatar mu je zagotovil, da je pravi. Darsy je mislil, da sem jaz bedak. Tu sem mu nogo nastavil. On je mislil, da sem jaz sin take rodbine, ki nikdar ne pregleda računa, ki ga treba plačati, še manj pa da preskusi dragocen kamen? . . . On se sedaj raduje, norec! V svoji kratkovidnosti je bil prepričan, da sem mu jaz prodal prstan, ne da bi se poučil pri strokovnjaku, ali je kamen pravi ali ne, za deset tisoč frankov, ki pa je med brati vreden štirideset tisoč frankov. . . . Pričakujem ga za jutri. Toda priznati mi moraš, da sem dobro delal. Seveda si ne prisvajam, da sem si sam tega domislil, ker kakor ti znano, sem to bral v spominih, katerih sem ti že omenjal. Šlo se je samo za način.«

»Torej je bil rubin, ki si mu ga prodal, ponarejen?« vzkliknil sem naravnost očaran vsled tega razodetja.

»Ponarejen, da, popolnoma, kakor mi je bilo čast to tudi povedati Darsy-ju. Tebe pokličem na pričlo, da mu nisem lagal, rekoč: Ta ponarejen rubin je vaš. Ali so to prav moje besede, da ali ne?«

»Da, ti si torej le na videz grel svoje roke ob ognju, med tem pa si snel pravi prstan in ga nadomestil s ponarejenim, in on je mislil, da je kupil prstan s pravim rubinom.«

»In da me je osleparil. Do kakega sklepa si torej prišel?«

»Do tega, da ne morem prenesti mirno, ker sem se udeleževal, kakor si sam rekel, 'resne šale', toda to je vse kaj več.«

»Ti si mi dal besedo, da mi ne boš dajal moralnih nauk,« prekine me Bordin in se še vedno smeja. »Vedel sem, da sneš besedo. Toda jaz sem hotel le na led speljati sleparja. In to sem tudi dosegel. Čisto vse eno pa mi je, ako si ta negodnik René izposoje svoj denar sto od sto. Torej ti je prosto, da ustvariš položaj, kakršen je bil poprej. Ti imaš menico mladega norca v žepu; pojdi v klub, povej gospodu Darsy-ju prav jasno, to ti dovolim, kako sem ravnal, da dobim denar nazaj. Vrni jih naši 'žrtvi' in prinesi mi moj ponarejen rubin. . . .«

»Jaz tudi res grem« sem odgovoril in šel v resnici v smeri proti klubu. Toda ustavljen sem se in se hitro vrnil. Zagledal sem Bordina, ki me je opazoval in se še vedno smejal.

»Ne, tega ne morem storiti. Morda imaš pa le ti prav. Ta tolovaj je hotel tebe okraati, kakor je osleparil René-ja. Dobil je, kar je pošteno zaslužil.«

»In da ti popolnoma razprašim tvoje pomisleke, zagotovim ti, da tudi niemu samemu dam nauk, kakoršnega zasluži,« reče Bordin. »Jutri ob isti uri glej da si zopet v klubu. Verjem mi, da bo kanjalja manj zmagosaven, ako mu tu in tam pošteti ljudje dokažejo, da vedo tudi porabiti isto orožje kakor on.«

»Priznati vam moram, da sem vkljub

svojemu pomirjenju bil v veliki zadregi, ko sem vstopivši s svojim prijateljem drugi dan v sobo, kjer se je prejšnji večer doigral ta prizor, zagledal Darsy-ja, ki je čakal pri vratih. Sleparju se je brala z obraza neka drznost, ki se je takoj pokazala tudi v njegovih besedah.

»Čakal sem na vaju gospoda,« nama je dejal ter se pridružil z neko nesramno brezobraznostjo. »Vi ste dobili stavo, kaj ne da?«

»Kakšna stava?« vpraša slikar in to z izrazom čudečega se otroka. Želel bi, da ste ga videli in slišali kako je povdarjal besede.

»Kakšna stava, no glede vašega prstana?« ponovi oderuh in srd mu je rasel. »Ne nadaljujte te komedije, gospod, sicer bi mislil. . . .«

»Kaj bi mislili, gospod?« reče Bordin. »Vi ste kupili za pretirano ceno ponarejeni rubin, o katerem sem vam pred pričami izjavil, da je ponarejen.« Imenoval je mene in četrtega soigralca pri whistu.

»Ali ste mi morda kar na slepo plačali deset tisoč frankov za rubin, ki je vreden štiridesettisoč frankov? . . . Sploh pa gospod, kedo pa ste vi?« In tedaj mu je z zanimanjem v očeh in z žalitvami v besedah rekel: »Ako se kdo peča s tako trgovino kakor vi in posoja neskušnim mladeničem, ki so v stiski kakor René-ju desetisoč frankov pa iztisne od njega podpis na menici za dvajsettisoč, mora biti le vesel, da je le od časa do časa prisil-

Falanga je resnejša in neproizvedljiva. Sorodni elementi čistih političnih, socialnih in gospodarskih teženj, ki so bili doslej ločeni po zračnih in papirnatih stenah, se vidijo enkrat od blizu, se primerjajo, preizkušajo, spoznavajo in začno upoštevati, ne le individualno, ampak tudi kolektivno. Tega med avstrijskimi Slovani še ni bilo. Mesto gramatike, ki jo že znamo, imamo v rokah budgete, bilance in preštudirane projekte.

Dasi je bil obisk zastopnikov kranjske dežele le deželni uradom prigašen, je sklicala češka podružnica Slovenskega planinskega društva v Pragi, ko je izvedla za navzoče slovenske goste, v hotel »Paris« svoje člane, ki so priredili kranjskemu deželnemu glavarju v čast prijateljski sestanek. Prišli so med drugimi: člana gosposke zbornice dr. Matuš, vrhovni ravnatelj češke deželne banke, in dvorni svetnik dr. Hlava, dr. Šanda, žižkovski župnik Šitnar, predsednik »Křesťanské akademie«, predsednik češke podružnice »Slov. planinskega društva«, vseučiliški profesor dr. Chodounský, deželni svetnik dr. Mareš, mnogo deželnih uradnikov i. dr., sami častiviti naših lepih gor, ki prihajajo vsako leto k Slovencem na počitnice. V prijateljskem razgovoru je minul ta lepi večer z marsikatero krepko besedo na čast kranjski deželi in njenemu glavarju in slovensko-češki vzajemnosti, ki se je v teh dneh splošnega političnega napetja še bolj razvila in utrčila. de in zavode in se oglašili v raznih ministrstvih zaradi kranjskih deželnih zadev in večjih reform in akcij, ki se nameravajo pri nas izvesti. Z Dunaja so odpotovali v Prago. Ker leži vrhovni maršal knez Lobkovic bolan, jih je sprejel deželni odbornik grof Schönborn. V Pragi proučujejo zlasti deželno banko in hipotekno banko, češki deželni kulturni svet, tehnične urade in zlasti deželno službo za melioracijo poljedelstva. Ogledali si bodo še deželno upravo v Šleziji in na Moravskem.

Obletnica neuspehov.

Ljubljana, 15. nov. 1909.

Danes je ravno eno leto, ko je postal avstrijski ministrski predsednik Rihard baron Bienenrth. Oseba Bienenrthova ni nesimpatična. Kot politik pač Bienenrth ni imel sreče. Leto njegove vlade je izgubljeno leto za našo državo. Nepristranost je napisal na svojo zastavo, dejansko je popolnoma zašel v roke Nemcem, ki so ga prisilili, da vlada proti Slovanom. Ravno nasprotno, kar je nameraval, je napravil.

O položaju danes daje pojasnilo naš današnji uvodnik. Nemški listi že naglašajo, da brez izpremembe vlade ne bo šlo. »Grazer Volksblatt« n. pr. piše, da tudi krščanski socialci ne nasprotujejo izpremembi vlade, a da naj se dobi način, ki izključuje osramočenje nemških svobodni-selnih strank.

Dr. Steinwender tudi napoveduje, da sedanjemu ministrstvu ne bo potrebno pošiljati novoletnih vizitk in da bo šlo raketom zvižgat. Dr. Steinwender tudi pove, da ima vojna uprava primanjkljaja 200, civilna pa tudi 200 milijonov. Velika je res zmožnost sedanjega finančnega ministra!

Vsi nemški listi, tudi tisti, ki zobjejo iz vladnega dispozičijskega zaklada, pripovedujejo, da smo pred osnovo vlade.

V zadnjem času je nemško časopisje tekmovalo med seboj z raznimi neresnič-

ljen stvar povrniti in sicer prisiljen na kolikor mogoče lep način. ... Ako pa mislite, da ste upravičeni pritožiti se v tej zadevi, vzeli bomo kot sodnike člane klubovega odbora, ker se je vse tukaj izvršilo. Ali vitega nočete? Tedaj pa opustite take nevredne kupčije in bodite veseli, da ste dobili deset tisoč frankov, ki ste jih res posodili gospodu M. in imate poleg tega še ta prstan za obresti. Jaz ga vam pustim — za vašo zbirko. Dobili ste s tem gotovo svojih sedem od sto, ker zagotavljam vas, ta okvir je res nekaj redkega.

»Ali ste kedaj v svojem življenju ubili kakega modrasa s svojo palico. Njegova nevarno stlačena glava ne kaže bolj izrazito obnemoglega srda, kakor ga je kazal elegantni Darsy na svojem božjastno skrivljenem obrazu ko mu je slikar kakor rabelj govoril. Res kakor rabelj je stal pred njim in Darsy se ni mogel vzdržati pred njim. Hipoma je izginil iz sobe. In Bordin je bil rekel z zadoščenjem, ki mu je odsevalo iz oči:

»Nič ni odgovoril. Ti si ga videl. Nikar mi torej več ne reci, da sem imel morda prav, marveč kar naravnost reci, da sem imel prav.«

»Da, ti si imel prav,« sem mu pritr-dil. Ali so imeli prav La Fontaine, slikar in gledališčni igralec — ali ima prav general Turenne, ki je ostal ožal beseda tudi nasproti tatu. »To so tatovi,« dejal je. »jaz sem pa Turenne. ... Tu je dovolj snovi še za daljše razgovore, kakor je ta dogo-dek, ki sem ga pripovedoval pri omiji gospe M. To pa ti, čitatelj razsodi!

nimi poročili. Celo »Neue Freie Presse«, ki je časih slovela, da zavoha, ako hoče, vse tajnosti, je ostala brez informacij in si je zato morala izmišljati najrazličnejše stvari. Slična izmišljotina je tudi vest nemških listov, da »Slovanska Jednota« zahteva v ministrstvu šest portfeljev. »Slovanska Jednota«, ki je bila prašana za pogoje, ni storila nikakega konkretnega sklepa o svojih pogojih, ker »Slovanska Jednota« stoji na soglasnem sklepu, da ona nima staviti nikakih predlogov glede razvozljanja krize, kajti ona je opozicija. Če se računa na njeno sodelovanje ji bodo predložili predloge, če se nanjo ne računa, bo ona tudi vedela, kaj ji je storiti.

»Slovanska Jednota« vstraja pri zna-ni svoji prvotni resoluciji. Dr. Šusteršič je to naznanil načelniku poljskega kluba. Poljski klub ima v petek sejo, da sestavi predloge strankam. Jutri, v torek, se posvetujejo o taktiki nemške stranke.

Rekonstrukcija kabineta.

Praga, 15. nov. »Narodni Listy« pišejo, da je politični mir, ki je od torka sem zavladal, le navidezen in da se zato tembolj vneto dela za kulisami. Rekonstrukcija Bienenrthovega ministrstva, da je sklenjena stvar in se skuša doseči potom sporazumljenja, ki da meri tudi na to, da se omogoči mirno parlamentarno zaseda-nje do Božiča. Rekonstrukcija bo baje samo provizorna, definitivno pa se bo mi-nistrstvo preosnovalo šele spomladi. Baje bo grof Stürgkh prevzel ministrstvo za notranje zadeve.

Praga, 15. nov. »Čas« tudi piše, da je ministrski predsednik baron Bie-nerth pooblaščen v ugodnem trenutku iz-vesti preosnovo svojega kabineta. Ta tre-notek bo takrat nastopil, ko bo Glabinski končal svojo posredovalno akcijo, ki se mu bo najbrž posrečila. Kakšna bo ta re-konstrukcija, ni znano, toliko pa je go-tovo, da se Čehi niti ne rekonstrukcije ne bodo udeležili, marveč le eventualno kabinetu Bienenrth III. dovolili do Božiča premirje.

Grof Stürgkh — mož bodočnosti?

Praga, 15. nov. »Prager Tagblatt« sodi, da bo vsled zadnjih dogodkov v Poljskem kolu Bienenrth demisioniral in da mu bo nasledoval grof Stürgkh. Cesar bo Stürgkhu baje poveril nalogo, da sprjazni avstrijske kroge z idejo koncesij Mažarom.

Kaj sodijo o Bienenrthovem skrivanju za krono?

Praga, 15. nov. Podpredsednik gosposke zbornice knez Maks Egon Fürstenberg je dejal o znanem Bienenrthovem skrivanju za krono: »Jaz mislim, da baron Bienenrth ne bi bil smel poslati dr. Dulembe h cesarju. Razmere so take, da angažova-nje krone prekorači meje tega, kar se ime-nuje državna modrost. Danes, ko je mo-ralo Poljsko kolo napačno reproducirani izrek krone popraviti, je to čisto jasno.

Mladočeški izvršilni odbor o položaju.

Praga, 15. nov. Včeraj se je vršila v Pragi konferenca širšega izvršilne-ga odbora mladočeške stranke, pri kateri je o položaju poročal dr. Kramar. Poročalo se je, da se v kratkem kabinet izpre-meni, vendar pa o obliki ni prav nič go-tovega. Gotovo je le, da se »Slovanska Jed-nota z vlado barona Bienenrtha ne pogaja. Ta sklep je odbor veselo pozdravljaj in odobral ter izjavil, da obžaluje, da vla-da krono napačno informira in izrekel dr. Kramaru ter mladočeškimi poslancem za-upanje.

Za jasnost.

(iz Stejniskitevega govora v »Poljskem kolu«.)

V »Poljskem kolu« je izvajal v odlo-čilni seji poslanec Stapinski med drugim sledeče: (Glej uvodnik.)

Nasprotujem, da se odgodi politična razprava, kakor se je sklenilo dopoldne. Ko se je sklopalo, nisem bil navzoč, ker sem moral na postu. V moji nenavzočno-sti so glasovali sicer člani Poljske Ljud-ske Stranke, naj se odgodi razprava. Proti sklepu moram ugovarjati, ker bi škodovalo odgodenje država in Galiciji. Zavlačevanje krize bi povzročilo § 14 ali pa brezpravno stanje, kar moramo državi in Galiciji v korist preprečiti. Zavlačeva-nje bi še bolj otežilo rešitev. Nemške stranke bi se še bolj razburile. Danes že nasprotujejo vsaki izpremembi vlade. To mora povzročiti odpor pri »Slovanski Uniji«. Neobhodno je zato potrebno, da zavzame Poljsko kolo jasno stališče, da se razmere hitreje sanirajo. To bo koristilo tudi Poljskemu kolu, v položaju, ki ga je ustvarila Dulebova avdijenca. Poljsko ko-lo ne more dopustiti, da bi mu očitali, češ pripravljen je podpirati vsenemške zahte-ve. Vsem krogom mora jasno izjaviti, da ga za to ne pridobe, kar je posebno zdaj potrebno, ko zahtevajo Nemci v Ga-liciji nemško učiteljsiše. Dolžni smo vladi jasno povedati, da ministrstva v sedanj-i sestavi brez zastopnikov Čehov in ostalih

Slovanov ne moremo in ga ne bomo pod-pirali. Znam, da tako, kakor jaz, misli ce-lo Poljsko kolo, a jasna in hitra izjava omogoči, da razširja nemško časopisje drugačno mnenje. Tako daleč celo gre, da sumničijo celo »Poljsko Ljudsko Stran-ko«, češ da hočemo izpremeniti svoje sta-lišče. Izjavljam, da se naše stališče na ni-kak način ne more izpremeniti. V Avstriji se ne more vladati proti Nemcem a tudi ne proti Slovanom. Nikdar Poljaki ne bo-mo govorili, da se to zgodi. Dosedanjo politiko »Poljskega kola« smo trpeli, ker smo sodelovali, da se kmalu izpremeni. Ako se pa pokaže, da večina Poljskega kola sodi drugače, lojalno izjavljam, da tega ne bo-mo mogli prenašati in da smo pripravljeni vporabiti vsa sredstva, da pripomoremo zmagi pravice.

Italijanski general za Irredento.

V četrtek je bila v Bresciji (v Italiji) velika vojaška svečanost, na kateri so blagoslovili novo zastavo konjeniškega polka »Aquila«. Zbranemu vojaštvu in ljudstvu je poleg drugih govoril tudi ge-neral konjenišstva Asinari Di Ber-nezzo, poveljnik III. armadnega zbora. V Rimu so se hudo prestrašili generalove ekstemporacije; ministri so se takoj zbrali na posvetovanje, ki mu je bil rezultat ta, da so generala poslali — v pokoj.

Stvar je morala biti torej precej huda. In res, v »Corriere della sera« nahajamo generalove besede, ki jih dobesedno po-snemamo.

Kaj je vendar povedal Asinari, da so ga kar čez noč vpokojili, kakor starega, nerabljivega Asina? (Asino-osel.)

»Z najživejim zadovoljstvom — rekel je general — vidimo sedaj trobojnico, kako jo visoko drži eden najizbranejših evropskih vladarjev in jaz si predstavljam našega kralja na Gran Sasso d' Italia (naj-višja gora v Italiji), kjer vihti trobojnico, obračaje svoj pogled proti vzhodu, kjer toliko bratskih mest gleda s hrepenenjem na leva Sv. Marka, pričakujoč svoje osvo-boditve.«

Potem je rekel general, obrnjen k čast-nikom: »Iz te vojašnice odpirajo se vašim pogledom griči, napojeni s krvjo tolikih junakov in nedaleč leže neosvobojene de-žele, ki čakajo vašega dela. Akvilanske žene so nam napravile zastavo, da jo bo-ste znali obrniti k solncu zmage; tradicije eskadronov, ki tvorijo polk »Aquila«, so slaven zalog, ki ga morate vedno imeti v spominu: njih imena naj vas v miru in boju spominjajo sijajnih vzgledov, katerim morate vedno častno slediti.« Nato je ge-neral pozval tretji vojni zbor, da naj bo pripravljen za vojsko proti Avstriji.

Tako je general izpraznil svoje srce in svojo dušo. Naš ni nič presenetilo to vojevito razpoloženje italijanskega gene-rala. Duh Garibaldija živi v italijanski vojski in vsa vojaška politika Italije stremi ravno za tem, da bi se uresničili ideali Garibaldincev, ki praviijo, da Italija ni še dovršena! Čudimo se pač nekemu dru-gemu: politiki Dunaja nasproti »ireden-tovskim« deželam, nasproti naši domo-vini! Mi pravimo samo to-le: preziranje Jugoslovanov od strani Dunaja in konse-rviranje fikcije italijanstva naših dežel, znači pomoč k uresničenju načrtov, ki jih je v četrtek zopet enkrat neoprezno izdal italijanski general Asinari.

Slovensko gledališče.

* Opereta »Umetniška kri« je v so-boto zvečer izborna zabavala številno ob-činstvo. Lahkoživost, s katero je pre-pojena, značilni dunajski žaner, v kate-reu se giblje, in humor v tej sicer ne baš duhoviti, vendar tudi ne banalni igri, omili »Umetniško kri« poslušalcu. V glasbenem oziru ni nič posebnega, da, onih lahkotnih melodij, ki nehotne ostanejo človeku v spo-minu in ki jih potem več ali manj časa slišiš peti in zvižgati, pogrešamo v tej opretili. Težišče leži v ulogi Nellyni. Pristna subreta tu poljubno lahko raz-odeva ognjevit temperament Nellyni, ki se srečava s komično abotnostjo Kozoroga. Obe ulogi sta zapeljivi v tem oziru, da kaj lahko zavedeti preko meje decentnosti v trivijalnost, poleg tega pa je uloga Nelly naravnost naporna. Imenitno jo je izvedla ga. Haderbolčeva, o čemer je pričalo ži-vahno priznanje. Dober partner ji je bil gosp. Povhe, prav dober v maski in igri gosp. Bohuslav, istotako gosp. Iličič. Po-sebej zasluži pohvalo dvojica Bukšek. Slednjemu, tako porabnemu in tudi iz-datno uporabljenemu igralcu in pevcu bi se po vsej pravici vedgar enkrat smelo poveriti večjo ulogo, v kateri bi mogel uveljaviti svoje odlične igralske zmžo-osti. Tudi gosp. Nučič, ki je prav srečno vodil režijo, se je dobro prilagodil ostalim. Opetovano opozorjenemu na znano na-pako, mu je niti več ne očitamo. Zbor ni ravno slabo pel, pač pa slabo plesal, orke-ster pod vodstvom vrlega gosp. Talicha je bil dostikrat premočan, v godalih se-veda prešibek. Tudi oprema je bila okus-

na, tako da utegne ta opereta se večkrat napolniti hišo. Anton Svetek.

Ij Slovensko deželno gledališče. Jutri v torek se igra prvič na slovenskem odru Strindbergova tragedija v treh dejanjih »Oče«. V glavni ulogi ritmojstra nastopi kot gost naš rojak g. Ignacij Borštnik, član hrvatskega deželne gledališča v Zagrebu. Poleg njega nastopajo v obsež-nih ulogah ga. Borštnikova kot njegova soproga Lavra, gđc. Wintrova kot nje-gova hči Berta, dr. Östermarka igra gosp. Škrbinšek in pastorja gosp. Danilo. — Predstava se vrši na par.

STRAŠNA OPUSTOŠENJA NA ANTIL-SKIH OTOKIH.

New York, 15. nov. Iz otoka Haiti se poroča, da je otok veliko trpel vsled potresa. Otokovo obrežje je skoro povsod spremenilo svojo obliko. Številna mesta so razrušena. Veliko ljudi je zgubilo življenje in škoda je velika. Porte au Pasa je v razvalinah. Genaves, pomorsko me-sto na vzhodni obali otoka, je potres zenačil z zemljo. Opustošenja so grozna. Kaj se je zgodilo v notranji Jamajki, na San Dominu in drugih antilskih otokih, je še popolnoma neznano, ker so vse zve-ze pretrgane. Valovje, ki je udrlo na otok, je mnogo krajev popolnoma uničilo. Šte-vilo ljudi, ki so izgubili življenje, se lahko ceni na stotine. Kot se iz Porte au Prince poroča, je potres tako stresel Haiti, da se je gibal cel otok. Velikanski valovi, ki so se dvignili čez otok, so bili čez 6 čevljev visoki, in veliko število hiš na severnem obrežju so naravnost odplavili. Veliko je tudi trpel otok San Domingo. Obrežje tega otoka je popolnoma spremenilo svojo obliko. Potres in velikanski morski valovi so silno razdeljali pokrajine. Vse polno tru-pel, ljudi in živali, pokriva tla ter okužuje zrak, da se je bati kuge. Gospodarska škoda se ceni na nešteto milijonov. Vse brzojavne zveze so razrušene. — Potres in orkan ni samo razsajal na Jamajki, ampak na vseh antilskih otokih.

Znanost in umetnost.

* Nabiranje krajepisnih imen. V po-slednjem času (od meseca julija do srede novembra) so »Matici Slovenski« zbirke izročili naslednji gospodje: C. kr. šolski svetnik Anton Santel, prof. v p., v Gorici; Iv. Demšar, nadučitelj v Šmarjeti; Ivo Feinig, učitelj v Tunelu pri Pliberku; Fran Podkrajšek, kontoarist v Kamniku; Al. Trstenjak, cand. iur. v Celju; Mih. Kosec, nadučitelj v Dragatušu; Ivan Kocijančič, nadučitelj v Bušehi vasi; Iv. Prijatelj, Fr. Coš, Anton Bregar, dijaki I. dr. gimnazije ljubljanske (po g. prof. dr. Zmavcu); Sre-čko Luštrek, Vinko Lavrič, dijaka II. dr. gimn. ljub. (po g. prof. Westerju); Pavel Strmšek, Fil. Omladič, Bruno Flis, Jurij Rajh, Kr. Lončar, Stan. Perc Makso Šri-bar, Fr. Juhart, dijaki celjske višje gimna-zije (po g. prof. Mat. Suhaču); Fr. Ferič, dijak goriške gimnazije. »Odsek za nabi-ranje krajepisnih imen« izreka v imenu Maticе Slovenske vsem gospodom nabi-rateljem in posredovalcem iskreno zahva-lo za njih trud in prizadevanje. Ob enem prosi vse tiste gospode, ki so že pred dal-jšim časom prevzeli nabiranje krajepisnih imen v svojih krajih, naj blagovolijo kmalu poslati svoje zbirke tajništvu Maticе Slo-venske.

Dnevne novice.

+ Pohujšanje. Slovenski liberalci so o škofovi brošuri čuda hitro umolknil; prvič smo jih mi pošteno udarili po fari-zejskih ustih, potem pa imajo velikansk škandal v lastnih vrstah, namreč Oraž-novo afero. Slovenski Sokol ima starost, ki je prodal slovensko posest Nemcu in »slovenski« sokoli so ga, dasi se je on sam smatral vsled tega za kompromitiranega, vnovič izvolili za svojega starosta. To je material za resnično pohujšanje za vso slovensko javnost, ki ima zdaj kaj lepe pojme o narodnosti slovenskih soko-lov, »avantgarde« propalega smrdljivega kranjskega liberalizma. To je pohujšanje, nad katerim se zgražajo stari in mladi, naši ljudje in tisto malo liberalcev, ki še niso svoje narodnosti v Aurovih sodih iz-gubili. Nič ne pomaga, da zdaj liberalci svojo zeleno gnojnico odtakajo v »All-deutsches Tagblatt«, za katerega so pre-skrbeli prestavo svoje zelene pornografske knjižare v nemščino, podčepnica Oražnovega piva smrdi na Slovenskem dalje. Ne bilo bi zato napačno, če bi kdo poslal v »Alldeutsches Tagblatt« poročilo, kako se je vršil shod onega sokola, na ka-terem se je dr. Oražen v priznanje zato, da je prodal slovensko posest nemškemu kapitalu in storil tak naroden greh, kakr-šnega so slovenski sokoli že vajeni, izvo-li zopet za starosta! Takega narodnega pohujšanja res še ni bilo na Slovenskem, odkar sta svoječasna starosta sloven-skega sokola podpisala pogodbo z Nemci.

gosp. Gorup priliko se večkrat zahvaliti. V vznešenih besedah je društveni predsednik gosp. A. Stroj vzpodbujevalno in prepričevalno govoril zbranemu občinstvu, katero je glasno pritrdilo gosp. govorniku. V operi »Štirje lovci«, gg. Bajde, Možina, Koželj in Vrečar, smo zaznali več ali manj srečno sestavljen glasben quodlibet, ki je bil dobro izveden. Orkester pod vodstvom gosp. Gorupa se je dobro držal. Ves večer je vladalo med mnogobrojnimi občinstvom, med katerim smo opazili dež. odbornika g. dr. Pegana in gosp. kanonika Sušnika, veselo razpoloženje, znak simpatij, katere uživa društvo vsled svojega živahnega delovanja. Upamo, da se je tudi blagajna obnesla.

Ij Šentpetersko prosvetno društvo — vzor ljubljanskim okrajem. Krasno procvituječo šentpetersko prosvetno društvo je včeraj priredilo dobrouspeli Martinov večer v dobroznani gostilni pri Flegariju na Zaloški cesti. Večer je družil prijatelje društva v prijetni zabavi. Pri tej priliki se nam zdi potrebno omeniti, da bi naši somišljeniki po drugih ljubljanskih okrajih, posebno v Trnovem posnemali vzgled pogumnih članov šentpeterskega prosvetnega društva. Kar je mogoče v župniji sv. Petra, bi bilo mogoče tudi pod trnovskim zvonom — le nekaj navdušenih, požrtvovalnih mož naj se oglasi. Ako so starejši somišljeniki preoblojeni, naj stopi na čelo tega gibanja mladina. Naše uredništvo je pripravljeno pomagati.

Ij Izid volitev v obrtno razsodišče. V I. skupini je bilo oddanih 565 glasov. Naši kandidati (Premk, Vrtačnik, Bizjak, Zabukovec, Novinc, Karu, Žnideršič, Čemažar, namestniki, Novšak, Križaj, Mel'ca, Pečar) so dobili 246 do 248 glasov, socia ni demokraci 134—148 glasov, narodno - delavska organizacija 1—13 glasov. Ker ni dosegel noben kandidat absolutne večine (282 glasov), bo v prvi skupini ožja volitev med našimi in soc. demokratičnimi kandidati. V drugi skupini (mali obrt) je bilo oddanih 553 glasov. Zmagali so soc. demokrati, ki so dobili 321—358 glasov, naša lista je dobila 109—110 glasov. V III. trgovski skupini je tudi ožja volitev med kandidati Karu, Premk, Žnideršič, Zabukovec, Vrtačnik na eni in med Sekula, Podlesnikar, Drčar, Kovač na drugi strani. Soc. demokrati so delali včeraj z vsem nasilstvom. Psovali, sramotili, preklinjali so pijani rdečkarji, da se je vse kadilo. Nad počenjanjem rdeče svojati so se zgražali celo pametnejši sodrugi. **Odlučno zahtevamo, da oblast pri ožjih volitvah gleda na to, da se take prizore prepreči! Opozarjamo, da smejo pri ožjih volitvah voliti le tisti, ki so volili pri včerajšnji volitvi. Na dan volitve ne sme noben naš volivec ostati doma.** Za včerajšnjo volitev od naše strani ni bilo skoro nič pripravljenega. To mora biti drugič drugače!

Ij Nečuvno kršenje volivne pravice. V tovarni za lep je nek Matevž, ki ima posebno veselje, da ljudi šikanira. Včeraj je imel on službo. Nekateri delavci so se poslužili svojih pravic in šli na volišče za trgovsko in obrtno razsodišče. To je pa moža silno razjezilo. Dasiravno je v tovarni le malo dela in je več delavcev vsled pomanjkanja dela na dopustu, je vendar za včerajšnji dan določil mnogo več dela, kot za druge dni, samo da bi delavstvo ne volilo. Ko so prišli delavci in delavke z volišča zopet v tovarno, pa je Matevž dal najstarejšima delavkama, Rus in Pogačar, delavske knjižice in ju odpustil. Ker pa delavki nista hoteli sprejeti knjižic, je knjižice vrgel na tla. To je bilo seveda navzočim delavcem preveč in so priganjača Matevža poučili, da se dobe pota, po katerih bo Matevž kaznovan. Delavstvo je bilo solidarno; to je pomagalo, da je Matevž pobral knjižice in preklinal odpust. Mi pa opozarjamo državnega pravika na tega človeka, ki je na tako okruten način kršil volivno postavo. Upamo, da se bo stvar preiskala in takega človeka primerno poučilo!

Ij Shod liberalnih obrtnikov na Viču je bil včeraj v gostilni pri I. Oblaku, sedaj A. Marenke. Predsedoval je shodu Fr. Gradišar, klepar na Tržaški cesti št. 13. Glavni poročevalec je bil čevljar Matej Oblak iz Kongresnega trga. Udeležba je bila naravnost velikanska. Gradišar je pred shodom preiskal vse gostilniške prostore, kuhinjo, klet in druge shrambe, da je spravil v zborovalno sobo kakih 12 ali 15 ljudi. Oblak je v svojem govoru zabaval nekaj o viških frančiškanih. Klobasal je tako, da sam ni več vedel, kaj je hotel povedati. Oblak se je v svojem govoru povzpelo do neresnice, da mislijo frančiškani napraviti svojo tiskarno. Kaj vse je nekaterim dobro za agitacijo! Potem je govoril še Anton Malavašič, ki je pravil, da morajo obrtniki »držati skupaj«. Za Malovašiča je pač lahko držati z liberalci, ko je pod ženskim kuratelom. Ampak taki obrtniki, kot notarski kandidat Tribuč pri dr. Voku in učitelj Maren, ki sta bila tudi na tem shodu, liberalni obrtnikom ne bodo dosti pomagali, četudi prideta na shod liberalnih obrtnikov s cilindrom na

glavi. Čudno je to, da se liberalci še vedno radi blamirajo s svojimi shodi.

Ij K smrti Mihaela Jeločnika in nekaj o ljubljanskem županu. Piše se nam: Petro mi sili v roko, da napišem par vrstic, da izve javnost, kako postopa ljubljanski župan s svojimi uslužbenci in pristaši, kadar jih več ne rabi. Rajni Mihael Jeločnik, katerega smo včeraj spremili k večnemu počitku, je bil uslužben na magistratu. Mož je bil zvest pristaš župana Hribarja, kar je pokazal pri raznih volitvah. Bil je tudi ustanovitelj »Slavca«. In tega moža, kateri je imel vsled boleznj enoletni dopust, je dal velikodušni Hribar upokojiti pred preteklim dopustom, in to, ko je vedel, da leži mož na smrtni postelji. Pri pogrebu rankega tudi nismo opazili ne župana Hribarja ne kakega drugega višjega magistratnega uradnika, pač pa so poslali k pogrebu štiri magistratne slugе, tako, da so morali slugе deželnega odbora pri nošenju sveč ob krsti spopolniti zadostno število. Tako delo je res liberalno. Dokler se ga more, se ga izkorišča, ko opeša se mu pa vrat zavije.

Ij Na oklicih so: Ludovik Aubel, obrtno - inšpekcijski komisar z gđč. Otilijo Junovicz; Otton Tutta, asistent Kranjske hranilnice z gđč. Marijo Stefan, hčerjo licealnega kustosa; Anton Večavrh, mesar z gđč. Elizabeto Jenko; Avguštin Zupančič, krojaški mojster z Marijo Lenarčič, kuharico; Josip Simončič, postajni mojster z Uršulo Ravnik, blagajničarko.

Ij Nepristranost Simon Gregorčičeve čitalnice. Mladina lahko tu čita najgrše liberalne liste. Niso pa na razpolago sledeči časopisi: »Vrtec«, »Angelček«, »Slov. Učitelj«, »Zata Doba«, »Domoljub« je navadno tako skrit, da ga čitatelj niti ne najde, istotako »Čas«. Uzorna uprava čitalnice, že veš kaj je storiti!

Ij Za faktorja v Opatijo pojde g. Lav. Spindler.

Ij Javno nasilstvo. Ko je v soboto zvečer ustavil stražnik na Tržaški cesti nekega kolesarja in se hotel prepričati o številki, stopil je kolesarjev spremljevalec zidarski pomočnik Anton Grčar iz Preserja pred stražnika in ga tako sunil v prsa, da se je skoraj opotekel. Ko je stražnik Grčarja pozval, da naj se odstrani, je skočil ta zopet vanj ter ga hotel vreči na tla. Ker nasilnež stražnika le ni hotel spustiti, je ta potegnil sabljo ter z njo udaril Grčarja po leví roki, kjer ga je le neznatno poškodoval. Varnostnemu organu sta morala nato priti na pomoč še dva tovariša, da so spravili silovitega zidarja v zapor. Grčarja so oddali c. kr. deželnemu sodišču v preiskovalni zapor.

Ij Tržna tatila. V soboto dopoldne so tržni organi v Šolskem drevoredu zasačili neko 40-letno žensko, ko je ukradla za 3 K svinjskega mesa. Ženska si je nadala pri legitimovanju vrhu tega še napačno ime. Po identifikaciji so jo izpustili na prosto ter je ovađena sodišču.

Ij Izgubljeno in najdeno. Posestnica Marija Rajškova je izgubila denarnico, v kateri je imela 26 K denarja. — Delavec Ivan Bručen je našel dvokolnico, katero dobi lastnik pri magistratu. — Branjevka Marija Gregorinova je izgubila denarnico s 24 K denarja. — Zasebnica ga. Marija Solčeva je izgubila denarnico s 14 K. — Pečar g. Franc Jeunika je izgubil listnico v kateri je imel bankovec za 20 K, orožni list in nekaj drugih papirjev. — Zasebnik g. Julij Benporat je izgubil zlato ovratnično iglo. — Hlapec Ivan Postišek je izgubil pet kron 60 v vreden klobuk.

Ij Službe išče v kaki pisarni gospodična, ki je z zelo dobrim uspehom dovršila trgovski tečaj ter je vešča tudi strojepisja in nemške stenografije. Blagohotne ponudbe sprejema uredništvo »Slovenca«.

Volitve v obrtno sodišče.

OBRTNIKI!

V torek, dne 16. novembra t. l. so volitve v obrtno sodišče. Vsi obrtniki naj se prav gotovo udeleže teh volitev ter naj na glasovnice zapišejo razločno in natančno imena in stanovanje svojih gg. kandidatov obrtnikov:

Prisedniki:

1. Pust Franc, tesar, Ljubljana.
2. Weibl Josip, ključavničar, Lj.
3. Rojina Anton, mizar, Ljubljana.
4. Eberl Hugo, pleskar, Ljubljana.
5. Ogrin Ivan, zidar, Ljubljana.
6. Rojina Jožef, krojač, Ljubljana.
7. Rozman Ivan, čevljar, Ljubljana.
8. Dimnik Jakob, mesar, D. M. Polje.
9. Tršan Alojzij, žagar, Taden 44.
10. Bergant Ivan, načelnik mizarske zadruge v Št. Vidu pri Ljubljani.

Na mestniki:

1. Večaj Alojzij, pečar, Ljubljana.
2. Kočar Ivan, mesar, Ljubljana.
3. Jerin Luka, čevljar, Ljubljana.
4. Vrhovec Franc, kovač, Ljubljana.
5. Štrumbelj Ivan, gostilničar, Ig.
6. Medved Valentin, sodar in načelnik sodarske zadruge, Tacen.

Vzklicno sodišče:

1. Belec Anton, klepar, Št. Vid nad Lj.
2. Kregar Ivan, pasar, Ljubljana.

Obrtniki! Vsi na volišče in volite enoglasno zgornj imenovane kandidate!

Priljubljeni odbor za volitve v obrtno sodišče.

Razne stvari.

Abesinskemu kralju Mene'liku so popolnoma opešale duševne moči. Kralj je dobil popolno duševno paralizo.

Prijeta veletatica. Iz Bolonje poročajo: Sobarico Amalijo Corna, ki je v Rimu ukradla svoji gospodnji Zanelia dragocnosti za 300.000 lir in je potem pobegnila, so prišli v Casa-Cecchiju pri Bolonji. Da bi se jo ne spoznalo, si je prebarvala svoje črne lase v plave. Lasje so sedaj začeli izgubljati ponarejeno barvo, tako, da so sedaj deloma črni, deloma plavi, kar izgleda prav komično. V trenutku, ko so aretirali, je zavžila sublimat, vsled česar so jo takoj odpeljali v bolnico. Stražnik, ki je tatico zasledil v neki gostilni med dvema prijateljema, bo dobil razpisano nagrado 10 tisoč lir.

Tovariša in sebe ustrelil. Iz Linca poročajo: V Steyru sta se predvčerajšnjim zvečer igrala vajenca ključavničarja Furlinger'a Nagler in Hubka v spalnici z revolverjem. Revolver se je sprožil in strjel se smrtno ranil Naglerja na glavi. Iz obupanosti vsled te nesreče je pognal Hubka tudi sebi kroglo v glavo in se smrtno nevarno ranil.

Zopet obsojen srbski urednik. Te dni je bil pred okrožnim sodiščem v Sarajevu radi dveh člankov v »Srpski Riječi« obsojen njen urednik Simon Mitrović na dva meseca ječe.

Enoten zemljevid cele zemlje. Na povabilo angleške vlade se bo 16. t. m. v Londonu vršilo zborovanje strokovnjakov, ki se bodo posvetovali o načrtu za enoten zemljevid cele zemlje v meri 1:1.000.000. Bržkone bodo sprejeli za ta zemljevid meridian od Greenwicha. Angleži so tudi obljubili na mednarodnem geografskem kongresu, ki je bil leta 1908. v Genfu, da bodo sprejeli metersko mero, med tem ko so se dosedaj še vedno posluževali »angleških čevljev«. Tudi enotnost glede pisave geografskih imen se bo skušala doseči.

Dva zakonska zadušena s plinom. Iz Berolina poročajo: Včeraj zjutraj so našli v stanovanju mrtva 66 let starega krojača Karola Mačerja in njegovo 50 let staro ženo. Zadušila sta se s svetilnim plinom. Ni še dognano, ali se je zgodila nesreča ali samoumor.

Šest ognjegascv se je ponesrečilo. Iz Norimberke poročajo: V Uffenheimu se je zgodila včeraj pri požaru nekega skednja velika nesreča. Nek zid se je hipoma podrl in pokopal pod seboj šest ognjegascv. Z veliko težavo so izveli iz razvalin ognjegasce, ki so dobili smrtno nevarne poškodbe. Tudi več drugih oseb je bilo pri požaru težko ranjenih.

Zagrebsko vseučilišče. Za izvanrednega javnega profesorja statistike trgovskega in meničnega prava na zagrebski juridični fakulteti je imenovan privatni docent dr. Milorad Stražmicki.

Avstrijski konzulat v Vladivostoku namerava baie ustanoviti naša država.

Oče ubil štiriletno hčer. V Tinju v Dalmaciji se je poročil Mate Jurjević in svatba bi morala biti tri dni, kot je tam običajno. Na svatbi je bilo vse bližnje sorodstvo, in med temi je bil tudi Šimen Jurjević. Ko so drugi dan šli pred koč, da zaplešejo kolo, je Šimen Jurjević izstrelil iz veselja puško. Strel pa je zadel njegovo štiriletno hčerko, ki je bila na mestu mrtva.

Major Parseval na Dunaju. Pretekli teden je dospel na Dunaj major Parseval, izumitelj vodilnega zrakoplova. Prišel je, da si ogleda izgotovljene posamezne dele avstrijskega vodilnega voškega zrakoplova, ki bo izdelan po njegovem stavu. Prvi avstrijski vojaški vodilni zrakoplov bo pripravljen za vožnjo že v prihodnjih štirinajstih dneh. Major Parseval je zopet zapustil Dunaj, ter se bo vrnil v sredi meseca. Imel bo v zrakoplovnem društvu tudi več predavanj.

Ples med hijenami. Iz Pariza se poroča, da se je prigodil pretekli teden v Jardinu des Plantes izvanreden prizor. Čuvaj parka je opazil moža, ki se je sialil pred kletko, v kateri so bile zaprte hijene. Še predno so ga mogli prijeti, je skočil čez ograjo k zverinam. Ko so pazniki prihiteli blizu, se jim je nudič čuden prizor. Napolnagi človek je divje plesal med hijenami, ki so režale vanj in bile očividno presenečene. S težavo so spravili moža iz kletke. Na policiji se je dognalo, da so reveža šele pred par dnevi izpustili iz neke norišnice.

Tolstoj in slava. »Cri de Pariz« piše, da veliki ruski filozof in pisatelj Lev Nikolajevič Tolstoj ne dá dosti na svojo slavo, in nima o nji ravno najboljšo pojme. To izjava po neki njegovi izjavi sledeče:

»Slava?« — je rekel Tolstoj — »kaj je naposled slava? Ob času moje zadnje bolezni, ko je ves svet mislil, da bom gotovo umrl, so prišla k meni razna odposlanstva književnikov in umetniških društev, da mi izrazijo svoje simpatije. Med temi mojimi posetniki je bilo tudi mnogo dam. Neka lepa gospa je prišla k meni, in mi rekla nekoliko fraz, da izrazi svoje spoštovanje človeku, čegar knjige ji bodo ostale vedno v spominu. Odgovorim ji: »Hvala lepa, gospa! Ali katera mojih knjig vam je najbolj ugajala?« No, sedaj pa je začela lepa gospa spreminjati barvo na licu, sedaj je bila bleda, sedaj zopet rdeča. Pozneje sem zvedel, da ta gospa ni prebrala niti enega mojega reka. Med tem so začeli okoli stoječi gosti šepetati: »Detinstvo«, »Vojna in mir«, »Ana Karenina« ... A sirota je ponavljala za drugimi naslove mojih del, a mesto »Ana Karenina« je rekla »André Cornélis« ... a to je naslov znanega Bourgejevega romana. — »Da, draga gospa,« rekel sem, da jo rešim iz teškega položaja, »André Cornélis« je res dobra knjiga.« — »Sedaj pa mi povejte,« končal je Tolstoj svoje razmotrivanje, »kaj naj dam na svojo slavo?«

O delu v kranjskem deželnem zboru.

Čeal poslanec dekan Lavrenčič na shodu v Kamniku.)

O LOVSKI POSTAVI.

Pa pustimo liberalce v njihovi smrdljivi mlakuži in preidimo k deželnemu zboru. Jaz potrdim, da se je v deželnem zboru prav veliko storilo, mnogo več v treh tednih, kakor preje deset let, ko so naši nasprotniki paševali v deželni zbornici in deželnem zboru.

Naši izredno marljivi in nadarjeni deželni odborniki, ki so skoro vsa naročila deželnega zbora iz zasedanja meseca januarja tekočega leta izvršili.

Glavne misli v korist kmetovalcu so: Zajec je v oblasti občine. (Dobro!) Ona ga prišteva lovnim ali nelovnim živalim. Sklep velja za eno lovsko upravno dobo, ki se določa na tri leta. Zakup lova sme občina raztegniti na dve upravni dobi. Občinski odbor tudi sklepa, naj se li da lov v zakup ali ga izvršuje po nastavljenih izvedencih in drugih zanesljivih osebah občina sama. Občinski odbor bode tudi določal, da se donos lova uporablja v občinske namene. Proti volji občine se ne sme nobena lovsko-zakupna pogodba podaljšati. Nastavljati bode smel lovski upravičenec strup le z dovoljenjem občinskega zastopa. Od začetka spomladi do končane žetve ali trgatve se ne bode smela divjačina ne loviti, ne goniti, ne s psi zasledovati brez posebnega dovoljenja zemljiškega posestnika po dotičnih poljih in vinogradih. Vsak lastnik, zakupnik ali užitek zemljišča bode upravičen, na tem zemljišču vsak čas osebno ali po naročenih osebah tiste nelovne živali, ki so škodljive njegovi lastnini, pokončevati, loviti, ubijati ter si jih prilastiti, toda samo na način, ki ni nevaren niti lovnim živalim, niti ljudem in tuji lastnini. Sem spada tudi zajec, ako ga ni občina z občinskim sklepom uvrstila med lovne živali. (Dobro!) Psi in mačke se smejo streljati najmanj 400 metrov od hiš. Ob nedeljah in praznikih se v bližini cerkva za časa, ko je cerkveno opravilo, ne smejo prirejati lovi. V bližini hiš je lov prepovedan. Lovski upravičenec bode moral poravnati škodo, katero naredijo lovski psi in lovne živali, ne samo na polju, marveč tudi v kozolcih itd. Tako bode moral poravnati storjeno škodo po divjačini na sadnih, sočivnih in cvetličnih vrtovih, drevesnicah, če bodo postavno zavarovane. O storjeni škodi bode razsojevalo razsodišče, obstoječe iz načelnika ali njegovega namestnika in iz dveh drugih razsodnikov. Načelnika bode določeval deželni odbor, katerega bode zapriseglo okrajno glavarstvo. Oškodovanec in upravičenec lova pa vpošiljata vsak svojega zaupnika v razsodišče.

To so nekatera glavna določila lovske postave v korist kmetu, ki pa stopi v veljavno, ko dobi najvišje potrjenje.

Izpremenjen občinski red.

Sprejela se je nadalje novela k občinskemu redu in občinskemu volivnemu redu. Do zdaj so volili v občini samo davkoplačevalci, odslej, ako dobi nova postava najvišje potrjenje, bo volil vsak državljani, ki je dopolnil 24. leto in stanuje tri leta v dotični občini. Vsi davkoplačevalci bodo imeli volivno pravico v prvem in drugem razredu. V prvem razredu boste volili prvi dve petini, v drugem ostale tri petine davkoplačevalcev. Oni, ki ne plačujejo davka, bodo volili v tretjem razredu, z njimi pa tudi vsi volivci prvega in drugega razreda. Ustna volitev se odpravi; vsak volivec bo dobil glasovnico in legitimacijo za tajno volitev. Volivec, ki voli v dveh razredih, bode oddal hkrati, da mu ne bo treba še enkrat hoditi, dvoje glasovnic, ki se bodete ločili po barvi, za vsak razred posebna. S to volivno reformo pridejo do volivne pravice tudi delavci, s čimur je S.

1. S. jasno pokazala, da je delavci na- konjena. (Dobro!)

Solska postava.

Z novo šolsko nadzorstveno postavo dobi ljudstvo več vpliva do šole v vseh treh šolskih svetih. Liberalcem ni prav, da bi krajni šolski sveti imeli vpliv na imenovanje učiteljev, šolski nadzorniki pa naj bi se odpravili. Seveda njihova ni obve- ljala, kakor tudi ne Nemcem, ki bi radi imeli krajne šolske svete ločene za-se. V okrajnem šolskem svetu bode ljudska moč večja. Deželni odbor bode imenoval tri zastopnike in vsak sodni okraj po županih in občinskih svetovalcih izvolil enega. V deželnem šolskem svetu bode ljudstvo zas- topano po štirih odposlancih deželnega odbora, kar je že v veljavi od meseca maja.

Zakaj nasprotujejo nameravani deželni banki?

Naši nasprotniki, nemški in slovenski, nasprotujejo deželni banki. Pa zakaj? Slo- venski liberalci imajo že svojo banko v Ljubljani, Nemci pa kranjsko hranilnico v Ljubljani; odtod nevolja, ker se bojé. Ne dvomim, da bode banka velike koristi za deželo, osobito za zadolžene kmetovalce, ki bodo zamogli ceno amortizovati svoje dolgove na zemljiščih. Ker je že pred de- želnoborskim zasedanjem šest minist- stv načrt štatura deželne banke pregle- dalo in je deželni odbor in deželni zbor vladne izpopolnitve in spremembe upošte- val, ni dvopla, da zadobi naša deželna ban- ka kmalu najvišje potrjenje.

O izboljšanju pašnikov.

Velevažna je za kmetovalca tudi po- stava za izboljšanje pašnikov sploh, katera se je v zadnjem zasedanju sklenila, kakor postava iz meseca januarja tega leta za izboljšanje planin. Po teh postavah je za- gotovljena živinorejcem deželna in držav- na pomoč.

Nadalje pojasnjuje gospod poslanec reformo kmetijske šole na Grmu in govori o nujni potrebi stanovske vzoje za kmet- ske mladeniče in dekleta. Poroča o gospo- dinjski šoli v Repnjah ter o raznih zadevah v okraju. Celo uro trajajoč govor so zbo- rovalci z zanimanjem sledili ter pokazali svoje zaupanje gospodu poslancu ob koncu govora z gromovitimi živjo-klici.

»Katoliška Bukvarna« v Ljubljani pri- poroča cerkvenim pevskim zborom sle- deče »Božične pesmi«:

14 božičnih pesmi za mešani zbor. P. Angelik Hribar — P. Hugolin Sattner. Part. K 2—, glasovi po K —50. Zveličar nam je rojen za ženske glasove in Offertorium in festo Epi- phaniae Domini za mešani zbor. Fran Ki- movec. Part. K —40.

Rihar renatus. Fran Kimovec. 21 pesmi našemu Gospodu za mešani zbor. Part. P 3—, glasovi po K —40.

Ta krasna zbirka obsega poleg raznih drugih za Gospodove praznike zloženih pesmi tudi 2 božični, 4 postne, 2 veliko- nočni itd. Neprecenljive so zasluge Rihar- jeve, ki je položil temelj slovenski cerkve- ni glasbi; njegove pesmi so pri nas ljubke znanke. G. Kimovec jih je mojstersko pre- urenil tako, da odgovarjajo današnjim za- htevam in pokazal, kako zamore dobra harmonija povzdigniti še tako preprost napev.

Cerkvena pesmarica za Ma- rijino družbo, 1 del za štiri enake (ženske ali moške) glasove. Anton Grum. Part. 2 kroni. — Ta bogata zbirka obsega poleg raznih udomačenih mašinski ali za cerkve- no leto prirejenih pesmi tudi 2 adventni, 4 božične, 1 za Novo leto, 2 za Sv. Tri kralje, 2 za Ime Jezusovo, 5 postnih, 3 velikonočne in mnoge druge pesmi.

Slovenski ABC v podobah za otroke. 80 vin., vez. 1 K 20 vin.

Za Miklavžovo darilo prid- nim otrokom priporočamo sledeče knjige iz zaloge »Katoliške Bukvarne« v Ljub- ljani, ki bodo služile naši deci v pouk, pa jej pripravile tudi mnogo veselja in pri- jetne zabave:

»Angelček«. Anton Kržič. Otro- kom prijatelj, učitelj in voditelj. Dobi se še 15 raznih letnikov, in sicer od letnika 1894 do 1908. Vsak letnik je zase celota in velja trdo vezan 1 K.

Hitra vožnja po železnici. Knjiga s podobami za otroke. 1 K 60 vin. Kdor hoče svojim otrokom napraviti ve- selje, obenem pa jih igraje naučiti brati, naj jim kupi te dve knjigi, ki imata lepe, večbarvne podobe, poleg njih pa kratke pesmice, ki se sliki prilagajo in so prire- jene za otroški razum in domišljijo.

Spillmannovih povesti je izšlo 19 zvezkov: ravnokar smo izdali:

XVII. zvezek. Obsega: Prvič me d Indijanci ali vožnja v Nikaragu. Po- vest izza časa odkritja Amerike. 60 vin., vezano 80 vin.

XVIII. zvezek. Preganjanje in- dijskih misijonarjev. 60 vin., vezano 80 vin.

XIX. zvezek. Mlada mornarja. Povest iz Kajene. 60 vin., vezano 80 vin.

Spillmannove povesti vplivajo med vsemi drugimi najbolj blažilno na otroška srca in jih navajajo k ubogljivosti, resnico- ljubnosti in krepostnemu življenju.

Ij Katoliška Bukvarna priporoča za predavanja povodom papeževskega jubileja 21. novembra t. l. »Društveni govornik«, 1. zvezek, kjer je govor: »Papež Pij X. — apostol vere in ljubezni«. (Spisal Al. Stroj.)

»KATOLIŠKA BUKVARNA« V LJUB- LJANI.

Mohorjani! Ko sprejmete letoš- ne knjige Družbe sv. Mohorja, da- rujte vsak po svojih premoženjskih razmerah za naš narodno-ohrambni sklad!

Telefonska in brzojavna poročila.

VSENEŠKO TOLOVAJSTVO.

Celovec, 15. nov. Otvoritev tambu- raškega doma na Brnci so včeraj skušali beljaški Vsenemci siloma preprečiti. Do dvesto hajlovcv je divjalo pred domom. Vlom je preprečil komisar s štirimi orož- niki. Tolpo so vodili domači učitelji in uradniki državne železnice. Ljudstvo je bilo ogorčeno. Vsenemci so sneli trobi- nico. Slavnost se je vendar vršila. Ured- nik Smodej je v slavnostnem govoru ob navdušenju ljudstva primerno označil to tolovaajstvo.

PROTINEMŠKE IN PROTIVLADNE MANIFESTACIJE V PRAGI.

Praga, 15. novembra. Včeraj zvečer je sklicala narodno socialna stranka pro- testni shod zoper vladno in nemštvo. Ko je poslanec Fresl omenil krono, je vladni zastopnik shod razpustil, kar je povzročilo velike tumulte. 2000 udeležencev je na to šlo na ulico, kjer je govoril poslanec Choc. Dejal je, da če bi se Bienerth upal v parlamentu pokazati, napravijo češki radikali tako demonstracijo, da je svet še ni videl. Govornik je na to pozdravljaj vl- lega Jana Stapinskega, ki je slovenskim narodom zadnje čase neizrečeno veliko pomagal. Množica je navdušeno vzklikala za Stapinskega. Na Prikopih bi bilo pri- šlo do pretepa z nemškimi buršaki, da ni trikratni policijski kordon zabranil izbru- ha opravičene ogorčenosti zoper predrzne nemške fante.

BLAGOSLOVLJENJE PRVE ČEŠKE CERKVE NA DUNAJU.

Dunaj, 15. novembra. Tu se je včeraj blagoslovila prva češka cerkev. Pred cerkvijo in v njej je bilo zbrano več tisoč Čehov. Navzoči so bili med drugimi tudi bivši minster dr. Začek, sekijski šef v kmečkem ministstvu Popp, sedanji vodi- telj ministristva, grof Jan Harrach in dru- gi dostojanstveniki. Cerkev je stala 500 tisoč kron, od katerih je 200.000 daroval grof Jan Harrach.

OGRSKA KRIZA.

Dunaj, 15. nov. Ogrska ministra grof Andrassy in Košut sta bila danes od ce- sarja sprejeta v avdienci. Andrassy ob 11., Košut ob 1. uri popoldne. Wekerle je bil včeraj popoldne pri cesarju. Odločitve še ni, čuje se pa, da bo sedemmesečna kriza rešena v kratkem, ker bo vladar dal Mažarom nekaj vojaških in gospodarskih koncesij. Dr. Wekerle ostane še na Du- naju.

OŽJE VOLITVE V TRSTU.

Trst, 15. nov. Pri volitvi namesto od- stopivšega soc. dem. drž. poslanca Pagni- nija je bil včeraj izvoljen laški liberalec dr. Pitacco.

TURKI DOMA.

Solun, 15. nov. Turški posebni vlak s turškimi izletniki se je včeraj vrnil sem. Izletniki so bili sprejeti z velikimi ovac- jami.

PONEVERJENJA V ITALIJANSKI VOJNI UPRAVI.

Rim, 15. novembra. Vojaške oblasti v Neapolju so odkrile, da je oskrbnik vo- jaških skladišč, Rocco Longhi, prodal 50 tisoč vojaških šotorov za 100.000 lir nea- peljskemu trgovcu Guisepe Marini. Oba so zaprli.

SVOBODOMISELNI ŠKANDAL.

Steinheil oproščena.

Pariz, 15. novembra. Porotniki v pro- cesu Steinheilove so v soboto popoldne zanikali njeno krivdo z devet proti tremi glasovi. Porotniki so trikrat po vrsti po- klicali k sebi predsednika sodnega dvora in državnega pravdnika, da bi zvedeli, kaka kazen bi doletela Steinheilovo, ako se jo obsodi. Posvetovanje porotnikov je trajalo 2inpol ure. Razburjenje občinstva je bila velikanska. Ko se je proglasilo oproščenje Steinheilove, je občinstvo ži- vahno odobraval razsodbo. Ko je Stein- heil stopila v sodno dvorano se je odo- bravanje vnovič ponovilo. Pri proglasitvi sodbe je padla Steinheilova v nezavest. Zapustila je sodno palačo ob drugi uri pet

minut v avtomobilu. Odšla bo sedaj na deželo na svoje posestvo.

GROZNA NESREČA V RUDNIKU.

Slovenci ponesrečili?

Cherry, (Illinois), 15. novembra. V rudniku St. Paul Coal Company je nastala eksplozija. Okoli 400 rudarjev je izgubilo življenje. Rudnik gori. Reševalne poizkuse so opustili. Eksplozija je nastala vsled- tega, ker se je vnel kup sena, 5 ur po eks- ploziji so prinesli iz rudn. 82 trupel. Rav- nateljstvo rudnika izjavlja, da je nemogo- če, da bi bili še živi rudarji, katere je za- sulo. Ker je nemogoče, napeljati v rudnik vodo, so zaprli vhod v rove, da zaduše na ta način požar, čegar plameni švigajo do površja. Večina ponesrečenih rudarjev so Avstrijci in Italijani.

NOVI RUSKI TRGOVINSKI MINISTER.

Peterburg, 15. nov. Za ruskega trgo- vinskega ministra je imenovan ravnatelj državne banke Simažek.

RUSIJA PRODALA VZHODNOKITAJ- SKO ŽELEZNICO JAPONSKI?

Peterburg, 15. nov. Govori se, da je ruski finančni minister Kokovcev prodal vzhodnokitajsko železnico Japonski za 300 milijonov rubljev.

BOMBNI ATENTAT.

Buenos Ayres, 15. nov. Tu je anar- hist položil bombo pod voz policijskega prefekta. Prefekt in njegov tajnik sta bila tako hudo ranjena, da sta kmalu umrla. Anarhist se je skušal sam usmrtiti, pa se je slabo zadel.

VELIKA NESREČA NA MORJU.

Singapore, 15. nov. Tu sta trčila sku- paj dva angleška parnika. Potopilo se je blizu 100 potnikov, večinoma domačini.

O liberalci.

+ Liberalci o ljudstvu. Slovenski li- beralci poznajo kmečki in delavski stan le takrat, kadar ga rabijo. Rabijo ga pa v prvi vrsti ob času raznih volitev. Tistikrat so liberalci z našimi kmeti in delavci nad vse prijazni, obetajo jim zlate gradove in nebesa že na zemlji, ako volijo liberalne kandidate. Hlinijo se tudi, da so dobri kristjani in da jim ljudstvo raje veruje, si obesijo okolu vratu celo rožni venec. Ko so pa volitve končane, tedaj je pa tudi z vslo liberalno prijaznostjo in naklonjenost- jo napram ljudstvu proč. Kmet postane zo- pet zarobljen in neumen, kakor je bil pred volitvami. Nesramni so liberalci tako, da javno v časopisju imenujejo slovensko ljudstvo ne u m n o («Slovenski Narod» z dne 13. t. m.). Še grše pa piše »Soča«, gla- silo goriških liberalcev o priliki padca li- beralnega poslanca Štreklja, ki so ga Kra- ševci vrgli: »Slučaj, ki se je primeril drž. poslancu Štrekliu, nima kmalu primere v zgodovini. Ljudstvo, ki je tako fikfakov- sko, ne zasluži, da se njegovi najboljši si- novci žrtvujejo zanj... Pravi, rasnični, celi moške morajo z žalostjo zbežati od ta- kega pokvarjenega ljudstva.« Liberalci imenujejo brez sramote naše kmečko ljud- stvo neumno, fikfakovsky in tako pokvar- jeno, da morajo z žalostjo zbežati od nje- ga. Priporočamo vsem slovenskim libe- ralcem, da ubogajo »Sočo« in takoj zbeže od slovenskega ljudstva kam daleč, ma- gari na Culukaferško, kajti čim bolj bodo liberalci oddaljeni od slovenskega ljud- stva, tem bolje se bo temu gojilo.

Naročajte „Slovenca“!

S 3/7
174

Naznanilo.

V konkurzno maso **Ferdinanda Trummler v Ljubljani** spadajoče dosedaj še ne izterjane terjatve v skupnem znesku K 7605.77 se bodo brez jamstva mase za njih resničnost in iztirljivost potom javne dražbe proti takojšnemu plačilu na roke oskrbnika mase gosp. **dr. Ferdinandu Eger**, odvetniku v Ljubljani, prodale pri tem sodišču, soba št. 123, dne

19. novembra 1909, dopoldne ob 10. uri.

C. kr. deželna kot konkurzna sodnija v Ljubljani

odd. III., dne 10. novembra 1909.

Konkurzni komisar.

Gostilna „PRI PANJU“ na Bledu

■ ■ ■ ■ se takoj odda. ■ ■ ■ ■

3187

Povpraša naj se pri

3—1

gospej Ani Mayerjevi v Kranju.

Za delavstvo.

Ljubljana, 15. nov. 1909.

Gorenjsko krščansko-socialno delavsko društvo je priredilo včeraj štiri shode. Gorenjsko krščansko-socialno delavstvo je na vseh štirih shodih z velikim ogorčenjem obsodilo liberalno-socialno-demokratske neopravičene napade na prevzvišenega knezoškofa ljubljanskega in ljubljanskemu višjemu pastirju izreklo nemejeno svojo udanost in zaupanje. Nadalje je delavstvo na vseh shodih zahtevalo, naj avstrijska postavodajna zbornica pospeši posvetovalna dela za uvedbo stare, pereče delavske zahteve: delavskega starostnega zavarovanja. Končno se je na vseh shodih pojasnjeval pomen in namen »Jugoslovanske strokovne zveze«. Vsi shodi so bili prav dobro obiskani. Želimo, da bi gorenjsko krščansko-socialno delavsko društvo nadaljevalo z vso odločnostjo tako lepo započeto akcijsko delo. Navajamo o shodih nam došla poročila:

V Kamnigoric

Včeraj popoldne se je vršil v skladišču žebliarske zadruge v Kamnigoric dobro obiskan shod »Gorenjskega kršč.-soc. delavskega političnega društva«. Shodu je predsedoval tovariš Mikelj, govoril pa tov. Ivan Nepomuk Gostinčar iz Ljubljane o nujnosti starostnega zavarovanja, o Jugoslovanski Strokovni Zvezi in o grdi hinavščini naših liberalcev, ki jo uganjajo glede na škofove brošure, dasi ravno pa sami ponujajo kamnogoriškemu delavstvu res pohujšljivo zeleno brošuro. Shod je pismeno izrazil prevzvišenemu knezoškofu globoko udanost in z ogorčenjem obsodil grde napade na škofa. Shod je izrekel zaupnico poslancem S. L. S., osobito dr. Šusteršiču in dr. Kreku in jih pozival, naj vse store, da se delo v odseku za starostno zavarovanje pospeši. Ko se je župnik Ažman zahvalil govorniku, je predsednik zaključil shod.

V Kropi

Se je vršil včeraj dopoldne v stari šoli ob prav obilni udeležbi naš shod. Zborovanje je vodil tov. M. Mikelj. Govoril je tovariš Ivan Nepomuk Gostinčar iz Ljubljane o starostnem zavarovanju in o Jugoslovanski Strokovni Zvezi. Shod je izrekel na predlog govornika zaupnico poslancem S. L. S., osobito načelniku dr. Šusteršiču in dr. Kreku, sklenil resolucijo, naj odsek za starostno zavarovanje pospeši svoje delo in izrekel globoko udanost prevzvišenemu knezoškofu ljubljanskemu za vse grde in hinavske napade na njegovo osebo. Ko je govornik odgovarjal še na nekatera vprašanja, je tovariš Mikelj zaključil shod.

V Mojstrani.

Včeraj popoldne je bil dobro obiskan shod »Gorenjskega krščansko-socialnega delavskega društva« mojstranskega delavstva. Med navzočimi smo opazili tudi duhovnega svetnika Aljaža. Shod otvoril in vodi društven predsednik Frančišek Čebulj, ki je prihitel na shod, dasi žaluje za dvema nežnima otročičema, ki sta ležala na mrtvaškem odru. Poslanec Piber je začetkom shoda ostro šibal počenjanje liberalcev in njihovo ostudno gonjo nasproti prevzvišenemu knezoškofu ljubljanskemu. O potrebi delavskega združevanja in o Jugoslovanski Strokovni Zvezi je govoril Moškerc. Tovariša Čebulj in Hafner sta govorila o potrebi delavskega združevanja. Sledila je zanimiva razprava, ki so se je udeležili kaplan Zupančič, Janša, Klančnik Gregor, Kogovšek Matija in Mandelc Josip. Zborovalci so navdušeno izjavili zaupanje in udanost prevzvišenemu ljubljanskemu knezoškofu in obsodili napade na prevzvišenega ljubljanskega višjega pastirja. Shod je zahteval, naj državni zbor kmalu reši postavlo o delavskem starostnem zavarovanju.

Na Savi

Je bil včeraj dopoldne v »Delavskem domu« jako dobro obiskan shod »Gorenjskega krščansko-socialnega delavskega društva«. Otvoril in spretno ga je vodil društven podpredsednik tov. Korošec. V zbranem govoru je ob splošnem pritjevanju jeseniški župnik Skubic ostro šibal postopanje liberalcev nasproti prevzvišenemu knezoškofu ljubljanskemu. Shod je sprejel udanostno izjavo prevzvišenemu knezoškofu ljubljanskemu, ki je bila soglasno in z velikim navdušenjem sprejeta. Moškerc je poročal o socialnem zavaro-

vanju, o splošnem političnem položaju in o delu S. L. S. za delavstvo v kranjskem deželnem zboru ter o J. S. Z. Sprejeta je bila resolucija, naj se pospešijo dela za delavsko starostno zavarovanje v državni postavodajalni zbornici. Razprave sta se udeležila društven tajnik Hafner in tov. Krivec.

× × ×

Kratkim poročilom dostavljamo, da se je na vseh shodih naglašala potreba, da se delavstvo v največjem številu udeleži IV. vseslovenskega delavskega shoda dne 28. t. m. v Ljubljani.

* Dr. Gregorij Pečjak, Katoliški verouk za višje razrede srednjih šol. Druga knjiga: Resnice katoliške vere. (Cena 2 K 80 vin.) — To je prva slovenska dogmatika, namenjena šoli, a dobrodošla tudi drugim, ki se zanimajo za krščanski svetovni nazor. Pisana je v lepem domačem jeziku. Izraz je prečiščen in pretehtan. Ker dandanes mnogi dvomijo že o temeljih vere, zato je obdelal dr. Pečjak bolj na široko zlasti poglavji o Bogu in o duši. Logika umskih dokazov, kakor jih razvija on, je neizprosna. Mnogo lepega (o modernih svetovnih nazorih, o stvarjenju, o božji previdnosti, nekaj himen itd.) je del v »Berilo«, ki je dodano knjigi. Zares lepo delo naj bi bilo ne le v knjižnici vsakega duhovnika, marveč v rokah vseh izobražencev.

.. Kolekujte vsako pismo z obmejnimi kolkom! ..

Priporočamo našim rodbinam
Školinsko cikorijo.

598 52-1

Poslovodja

za špecerijsko trgovino, izvežban v občejanju s strankami, z dobrimi priporočili, se išče za takoj ali ob novem letu.

Ponudbe, ako mogoče s sliko, prevzame uprava tega lista pod napisom »Poslovodja v mestu.« 3151 1—1

Lepo stanovanje

v solnčni legi, obstoječe iz 2 sob, kuhinje, jedilne shrambe in kabineta ter s porabo perilnice in delom vrta se odda takoj za november termin na Dunajski cesti št. 60. 3041 3—1

Razpis službe organista in cerkvenika na Vačah pri Litiji.

Nastop 6. decembra. Oženjen ima prednost. Župni urad Vače, 8. novembra 1909.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
čistil. sred-
stvo

Seydlin

Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Dobi
se
posred

VINSKE SODE

z hrastovega lesa, nekoliko rabljene, zdrave, močne

od litrov 56/65
" " 100/120
" " 200/220
" " 600/800

nadalje 8 komadov prav močnih, zdravih hrastovih sodov z vrticami v obsegu hlt. 36, 36, 39, 39, 40, 46, 42 in 50 ima napredaj po primerno nizki ceni 295 119—1

tvrdka M. Rosner & Co,
Ljubljana, poleg Koslerjeve pivovarne.

Vino po ceni.

Zakaj kupiti vino v gostilni po 50—80 vinarjev liter, ker se dobi pri Josipu Maljavac, pošta in postaja Roč v Istri, belo in črno (rudeče) franko vsaka železniška postaja na Kranjskem po 22 vinarjev liter in se ga more naročiti tudi samo 56 litrov. 2474 26—1

Takoj se sprejme dobro izurjeni,

prodajalka

ki govori oba deželna jezika. — Ponudbe s sliko na upravo tega lista pod šifro „Meža“. 3160 6—1

Ustna voda „Euodin.“

Specialiteta za kadičce.

3265 Glavna zaloga: (11)

Lekarna Ub. pl. Trnkozcy v Ljubljani

Gospodarsko društvo

v Bermu, pošta Pazin, (Istra), posreduje brezplačno pri prodaji svojih udov. Cena je nizka. Vino je bele, rudeče in črne boje; kakovost izborna. (2983 1)

Proda se lepa rdeča 3177 2—1

kobila

koleselj in oprema, zaradi hišnih razmer v Štefanji vasi 20.

Odda se lepo meblavana

mesečna soba

za enega ali dva gospoda s posebnim vhodom, razgled na cesto, na Elizabetni cesti št. 8, II. nadstropje levo. 3174 3—1

! Ravno kar so izšle nove dvo. stranske slovenske plošče!

Cena 4— krona
in po 2 K 50 v
Velika zaloga
gramofonov od

25 kron naprej.

Dobi se tudi na
mesečne obroke.
Zato zahtevajte
tako brezplačno
cenike gramofonov
in raznih plošč.

Fr. P. Zajec urar in optik
Ljubljana, Stari trg 26

Veliko zalogo absolutno zjamčenega

pristnega vina,

1097

priporočano opetovano od knezoškof. ordinarijata ljubljanskega p. n. vlč. gg. župnikom za mašna vina, ima Kmetijsko društvo v Vipavi. — Izborna kvaliteta: letošnje belo mašno vino od 30—40 K. Sortirano vino rizling, beli burgundec, silvanec in zelen od 40—55 K, črni „Karminet“ po 55 K, postavljeno v Postojno ali Ajdovščino. — Izpod 56 litrov se ne oddaja; na debelo po dogovoru ceneje. — Stara desertna vina v buteljkah po 1 do 120 K, vinski kis po 30 K in tropinsko žganje po 2 K liter.

Prevara izključena, ker je klet pod nadzorstvom dekana vipavskega.

Za zadruge in večje množine izjemne cene. — Za obilne naročbe se priporoča Kmetijsko društvo v Vipavi.

Kupijo se:

že rabljeni a dobro ohranjeni
mizarski stroji,

ene zimske enovprežne

sani

in

konj

najmanj 15 pesti visok, ne pod 5 let star zanesljiv za vožnjo in tek.

Ponudbe in popis z označeno ceno na 3040 upravnistvo „Slovenca“. 4—1

Zastonj

torej brezplačno dobi vsak človek v lekarni Trnkozcy zraven rotevža, lepo tiskano deset zapovedi za zdravje tudi po pošti se brezplačno razpošiljajo. 3257 52—

Za zimsko sezono: fino izdelane suknje,
kratki in dolgi kožuhi, moderne obleke
od 24 K naprej, angleške obleke lastnega
izdelka, posamezne hlače, fini deški plašči
in krasni kostumi za dečke v velikanski
izberi. — Stalne, na vsakem predmetu
označene cene. — Velikanska zaloga
blaga za naročila po meri.

A. Hunc

Ljubljana, Dvorni trg 3.

⇒ Podružnica:

Jesenice (Gorenjsko).

Podružnice Spljet, Celovec

- in Trst -
- Delniška glavnica -
- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritar'ove ulice 2

priporoča promese na ogrske premijske srečke, polovice po 7 K, cele po 12 K, zrebanje 15. novembra, glavni dobiček K 200.000,

sprejema vloge na knjižice in na te-
koči račun, ter je obrestuje po čistih 4 1/2 %

Podružnice Spljet, Celovec

- in Trst -
- Rezervni fond -
- K 300.000. -